

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Závadskej a členiek senátu JUDr. Júlie Horskej a JUDr. Marianny Reiffovej v právnej veci navrhovateľa Š., nar. X., bytom v G. H., proti odporkyni **Sociálnej poisťovni v Bratislave**, Ul. 29. augusta 8, o invalidný dôchodok, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 25. februára 2009, č.k. 3Sd/72/2008 – 28, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu Košiciach z 25. februára 2009, č.k. 3Sd/72/2008- 28 **m e n í** tak, že rozhodnutie odporkyne z 9. júna 2008, číslo X. **z r u š u j e** a vec jej vracia na ďalšie konanie.

Účastníkom náhradu trov konania **nepriznáva**.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 25. februára 2009, č.k. 3Sd/72/2008-28, potvrdil rozhodnutie odporkyne z 9. júna 2008 číslo X., ktorým podľa § 263a ods. 1 písm. c) zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) zistila, že aj po preskúmaní zdravotného stavu navrhovateľa naďalej trvá jeho nárok na čiastočný invalidný dôchodok podľa § 37 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom

zabezpečení“) a nárok na výplatu čiastočného invalidného dôchodku v sume určenej podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 vrátane zvýšenia podľa § 82 zákona o sociálnom poistení.

Súd prvého stupňa zistil, že skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľa boli dostatočne ozrejmene závermi posudkových komisií sociálneho zabezpečenia Sociálnej poisťovne, pobočky v Spišskej Novej Vsi z 27. septembra 2000 a z 13. novembra 2001, ako aj závermi MUDr. P., posudkovej lekárky Sociálnej poisťovne, pobočky v Gelnici z 11. apríla 2005 a zo záverov posudkovej komisie Sociálnej poisťovne, pobočky v Spišskej Novej Vsi z 10. marca 2008 a z 19. mája 2008 z ktorých vyplýva, že navrhovateľ je naďalej čiastočne invalidný podľa § 37 ods. 3 písm. b) zákona o sociálnom zabezpečení. Nebolo preukázané také zhoršenie zhoršeniu zdravotného stavu navrhovateľa, ktoré by malo za následok vznik invalidity podľa § 29 zákona o sociálnom zabezpečení. Krajský súd dospel k záveru, že rozhodnutie odporkyne je vecne správne, a preto ho potvrdil.

Krajský súd v Košiciach náhradu trov konania účastníkom nepriznal s odôvodnením, že navrhovateľ v konaní nebol úspešný a odporkyňa zo zákona nemá právo na ich náhradu.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ odvolanie. Namietal, že súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a nesprávne vec právne posúdil, najmä pri skúmaní podmienok priznania invalidného dôchodku podľa § 29 ods. 2 zákona o sociálnom zabezpečení. Namietal, že z dôvodu vážneho ochorenia chrbtice a ochorenia kĺbov a šliach sa po krátkom období výkonu práce opakuje jeho práceneschopnosť. Závery posudkových orgánov o jeho schopnosti vykonávať doterajšie zamestnanie alebo iné sústavné zamestnanie len za osobitne uľahčených podmienok pokladal za všeobecné tvrdenie bez bližšieho zdôvodnenia aké zamestnanie je schopný vykonávať a v čom majú spočívať tieto osobitne uľahčené podmienky. Žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie, a aby o jeho zdravotnom stave, najmä v otázke schopnosti vykonávať sústavné zamestnanie bolo vykonané znalecké dokazovanie.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žiadala napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť ako vecne správny.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 250s OSP) bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250l ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 2 OSP preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa je potrebné vyhovieť.

Podľa § 263a ods. 5 zákona o sociálnom poistení v znení zákona č. 529/2006 Z.z., ak poistenec uvedený v odsekoch 1 a 2 má nárok na invalidný alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa zákona účinného do 31. decembra 2003 a súčasne má nárok na výplatu invalidného dôchodku podľa zákona účinného od 1. januára 2004, vypláca sa invalidný dôchodok, ktorý je vyšší alebo najvyšší. Pri rovnakej sume týchto dôchodkov vypláca sa dôchodok, ktorý si poistenec zvolil. Dňom úpravy výplaty invalidných dôchodkov pre súbeh nárokov na ich výplatu zaniká nárok na invalidný dôchodok, ktorý sa nevypláca.

Podľa § 263a ods. 12 zákona o sociálnom poistení na účely tohto zákona a osobitných predpisov pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť poberateľa invalidného dôchodku priznaného podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004 je viac ako 70% a poberateľa čiastočného invalidného dôchodku priznaného podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004 je 50%.

Ak poberateľovi čiastočného invalidného dôchodku, považovaného podľa § 263 ods. 1 za invalidný dôchodok podľa zákona o sociálnom poistení kedykoľvek po 1. januári 2004, resp. po preskúmaní trvania invalidity podľa § 263a ods. 1,2 vznikne nárok na invalidný dôchodok podľa § 70 cit. zákona vzhľadom na viac ako 50 %-nú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a súčasne mu bude trvať nárok na čiastočný invalidný dôchodok, potom v zmysle § 263a ods. 5 cit. zákona, Sociálna poisťovňa musí rozhodnúť aj o nároku na výplatu jedného z týchto dvoch dôchodkov a o zániku nároku na dôchodok, ktorý sa nevypláca.

Odvolací súd z dávkového spisu zistil, že navrhovateľovi bol 23. júna 1990 priznaný čiastočný invalidný dôchodok, ktorý sa podľa § 263 ods. 1 zákona o sociálnom poistení považuje za invalidný dôchodok podľa tohto zákona s účinnosťou od 1. januára 2004.

Trvanie invalidity navrhovateľa podľa § 263 ods. 2 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom do 18. júla 2006 posúdila 11. apríla 2005 posudková lekárka Sociálnej poisťovne pobočky v Spišskej Novej Vsi. Na základe svojho vyšetrenia a ortopedického vyšetrenia zo 14. októbra 2004 za rozhodujúce zdravotné postihnutie navrhovateľa označila artrózu, dlhotrvajúce neprogredujúce formy s poruchou funkcie so zaradením pod kapitolu XV, oddiel A, položka 1, písm. b) prílohy č. 4 zákona o sociálnom poistení, s mierou poklesu schopnosti navrhovateľky vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou v rozsahu 45 %.

Na základe žiadosti navrhovateľa z 18. februára 2008 o zvýšenie sumy invalidného dôchodku, zdravotný stav navrhovateľa podľa § 263a zákona o sociálnom poistení (v znení účinnom od 18. júla 2006) preskúmala posudková komisia sociálneho zabezpečenia Sociálnej poisťovne, pobočky Spišská Nová Ves 10. marca 2008, 19. mája 2008 a 19. augusta 2008 so záverom, že navrhovateľ je naďalej čiastočne invalidný podľa § 37 ods. 3 písm. b) zákona o sociálnom zabezpečení.

Podkladom pre rozhodnutie odporkyne bola lekárska správa MUDr. J., posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie, so sídlom v Poprade a MUDr. I., prísediacej lekárky z odvetvia neurológie z 19. septembra 2008, ktorí na základe svojho vyšetrenia navrhovateľa a jeho vyšetrení odbornými lekármi zistili, že oproti posúdeniu v roku 1990 došlo k miernemu poklesu pracovnej schopnosti navrhovateľa, ktorý výraznejšie presahuje polovicu pracovnej schopnosti, ale nepresahuje hranicu tohto poklesu o viac ako 80 % s tým, že čiastočná invalidita navrhovateľa naďalej trvá.

Po podaní opravného prostriedku (15. júla 2008) zdravotný stav navrhovateľa opätovne posúdil MUDr. J., posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredia so sídlom v Poprade v dňoch 10. novembra 2008 a 28. januára 2009 spolu s prísediacou odbornou lekárkou, neurologičkou MUDr. I.. Po osobnom vyšetrení navrhovateľa a výsledkov jeho odborných vyšetrení (neurológie, neurochirurgie) dospeli posudkoví lekári opätovne k záveru, že navrhovateľ je naďalej čiastočne invalidný podľa § 37 ods. 3 zákona o sociálnom zabezpečení s tým, že porovnaním popisu zdravotného stavu

v predchádzajúcich obdobiach došlo k zhoršeniu zdravotného stavu a že došlo k zvýrazneniu poklesu pracovného potenciálu, ale nie natoľko, aby tento pokles bol viac ako 80 %.

Odvolaací súd považoval za dôvodnú námietku navrhovateľa, že odporkyňa rozhodla bez toho, aby riadne zistila jeho zdravotný stav, lebo lekárske správy o jeho zdravotnom stave nie sú úplné a presvedčivé.

Napriek skutočnosti, že posudkové orgány zistili zhoršenie zdravotného stavu navrhovateľa oproti jeho zdravotnému stavu, zistenému v roku 2005 (kedy bola miera poklesu jeho schopnosti vykonávať pracovnú činnosť určená v rozsahu 45 %) nezhodnotili mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou v percentách.

Pre rozhodujúce zdravotné postihnutie navrhovateľa možno podľa kapitoly XV, oddiel A, položka 1 písm. b/ prílohy 4 zákona o sociálnom poistení (v znení účinnom od 1. augusta 2006) určiť mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v rozpätí od 25 % do 35 % a podľa písm. c/ v rozpätí od 60 % do 80 %. Uvedené kritériá však posudkové orgány nepoužili a rozsah zdravotného poškodenia navrhovateľa aj podľa citovaného zákonného ustanovenia neurčili.

Ochrana poberateľov čiastočných invalidných dôchodkov, priznaných podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004 zakotvená v § 263a ods. 5 zákona o sociálnom poistení spočíva v tom, že v prípade žiadosti o priznanie invalidného dôchodku podľa tohto zákona (teda žiadosti o vyšší dôchodok z titulu zvýšenia miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť nad 50%), podanej po preskúmaní trvania invalidity podľa § 263a ods. 1,2 cit. zákona invalidita musí byť posúdená podľa § 71 cit. zákona ale súčasne musí byť posúdené aj trvanie čiastočnej invalidity podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004 (podľa § 37 ods. 3 zákona o sociálnom zabezpečení).

V danom prípade odporkyňa nevykonala dostatočné dokazovanie na posúdenie miery poklesu schopnosti navrhovateľa podľa § 37 ods. 3, resp. § 29 ods. 3 zákona o sociálnom zabezpečení a aj podľa § 71 zákona o sociálnom poistení. Posudkoví lekári sociálneho zabezpečenia posúdili trvanie invalidity len podľa zákona o sociálnom zabezpečení, a aj toto

posúdenie nemožno považovať za presvedčivé. Postup odporkyne pri rozhodovaní o invalidnom dôchodku navrhovateľa bol preto v rozpore s § 263a ods. 5 zákona o sociálnom poistení.

Z uvedených dôvodov sa odvolací súd nepovažoval rozsudok krajského súdu za vecne správny.

Odvolací súd preto pre neúplné zistenie skutočného stavu veci napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 250ja ods. 3 OSP zmenil tak, že rozhodnutie odporkyne z 9. júna 2008, číslo 540 103 1559 0 zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní bude úlohou odporkyne doplniť dokazovanie o posúdenie miery poklesu schopnosti navrhovateľa vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou podľa § 71 zákona o sociálnom poistení, ako aj o posúdenie trvania invalidity podľa § 37 ods. 3, resp. § 29 ods. 3 zákona o sociálnom zabezpečení. Po posúdení zdravotného stavu navrhovateľa podľa uvedených právnych predpisov rozhodne znova o nároku na invalidný dôchodok aj s prípadným použitím § 263a ods. 5 zákona o sociálnom poistení.

Úspešný navrhovateľ náhradu trov konania nežiadal a odporkyňa nárok na náhradu trov konania nemá, preto odvolací súd účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. júna 2010

JUDr. Elena Závadská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Mária Kráľová